

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 168/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. apríla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Ďurčaťovou, Kollárova 35, Martin, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a súčasne práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 147/2013 a jeho uznesením z 21. októbra 2013, postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/323/2012 a jeho rozsudkom z 31. januára 2013 a postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 146/2011 a jeho rozsudkom z 23. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. januára 2014 doručená sťažnosť J. B. (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „žalobca“), ktorou

namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a súčasne práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 147/2013 a jeho uznesením z 21. októbra 2013, postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/323/2012 a jeho rozsudkom z 31. januára 2013 a postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 146/2011 a jeho rozsudkom z 23. apríla 2012.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ bol žalobcom „v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 800 eur spolu s príslušenstvom“ vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 146/2011. Okresný súd rozsudkom z 23. apríla 2012 žalobu zamietol. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co/323/2012 z 31. januára 2013, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu. Sťažovateľovo dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 31. januára 2013 najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 Cdo 147/2013 z 21. októbra 2013 odmietol.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „rozhodnutiami súdov prvostupňového a odvolacieho bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie tým, že sa súdy v odôvodneniach rozsudkov nezaoberali všetkými jeho v konaní uvádzanými námietkami. Sťažovateľ ako účastník konania má právo na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, ktoré by malo obsahovať postoj súdu ku všetkým účastníkom konania namietaným a tvrdným skutočnostiam, čo v danom prípade v rozsudkoch súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu absentovalo. Ďalej má sťažovateľ taktiež za to, že postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky došlo k porušeniu jeho práva na právnu a inú súdnu ochranu tým, že bolo jeho dovolanie odmietnuté, nakoľko sťažovateľ podaním dovolania sledoval predovšetkým ochranu svojich subjektívnych práv, ktorá v danom prípade nebola zabezpečená.“.

4. Sťažovateľ tvrdí, že namietanými rozhodnutiami menovaných súdov boli porušené ním označené práva (body 1 a 5).

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné práva J. B... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... rozsudkom Okresného súdu... sp. zn. 15 C/146/2011 zo dňa 23. 04. 2012 rozsudkom Krajského súdu... sp. zn. 9 Co/323/2012 zo dňa 31. 01. 2013 uznesením Najvyššieho súdu... sp. zn. 7 Cdo 147/2013 zo dňa 21. 10. 2013 porušené boli

2. Rozsudok Krajského súdu... zo dňa 31. 01. 2013, sa ruší a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd... je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 340,90...“

II.

6. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 127 ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o takých sťažnostiach, o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

11. Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie práv (pozri body 1 a 5) rozsudkom okresného súdu sp. zn. 15 C 146/2011 z 23. apríla 2012 a konaním mu predchádzajúcim.

12. Z obsahu sťažnosti (a k nej pripojených písomností) vyplýva, že sťažovateľ proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu podal riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co/323/2012 z 31. januára 2013. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľa predmetným rozhodnutím okresného súdu.

13. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého rozsudku okresného súdu,

pretože na základe podaných odvolaní patrilo do právomoci krajského súdu. Z uvedeného dôvodu sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

14. Proti rozsudku krajského súdu z 31. januára 2013 podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 Cdo 147/2013 z 21. októbra 2013 odmietol.

15. Sťažovateľ namietal tiež porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 21. októbra 2013. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie označených práv predmetným uznesením najvyššieho (dovolacieho) súdu, v sťažnosti vychádzal viac-menej z dôvodov, ktoré uviedol aj v podanom dovolaní.

16. V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

17. Právo na súdnu ochranu (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie) sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci

samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky vo všeobecnosti upravujú ustanovenia § 236 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 239 OSP. V posudzovanom prípade najvyšší súd dovolanie sťažovateľa *„podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odmietol, ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, odmietol“*.

18. Ústavný súd z tohto hľadiska (body 16 a 17) preskúmal predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 147/2013 z 21. októbra 2013, ktorým tento súd dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co/323/2012 z 31. januára 2013 odmietol. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd po uvedení priebehu a výsledku konania na okresnom súde a krajskom súde v podstatnom oboznámil odvoláciu argumentáciu sťažovateľa a stanovisko žalovaného k nej:

„Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca. Navrhol, aby Najvyšší súd... napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f) O. s. p.

Poukázal na dôvod ním uplatnenej pohľadávky, reakciu žalovaného, rozhodnutia súdov nižšieho stupňa a odôvodnenia ich skutkových a právnych záverov, s ktorými sa z uvedených dôvodov nestotožnil. Podľa jeho názoru súdy sa nedostatočne vysporiadali s jeho námietkami neplatnosti zmluvy o nájme z 28. septembra 2009 z dôvodu nemožnosti jej plnenia zo strany žalovaného ako aj s námietkou, že plnenie z oboch zmlúv súčasne (t. j. zo zmluvy o nájme a z mandátnej zmluvy) nebolo možné. Tiež s tým, z akého dôvodu považovali odovzdanie hnutelných vecí za plnenie práve z nájomnej zmluvy, pokiaľ existovala aj mandátna zmluva, z ktorej záväzok vykonávať činnosť pre žalovaného ako mandanta žalobou plnil a teda táto zmluva bola platná a účinná. Súdy nijako neodôvodnili,

ako sa vysporiadali s plnením záväzku z mandátnej zmluvy zo strany žalovaného, ktorý sa zmluvou zaviazal, že mandatárovi vytvorí predpoklady na riadny výkon činnosti. Neuviedli ani, ako posúdili námietku, že plnenie z obidvoch zmlúv súčasne je v rozpore s dobrými mravmi a ako mali za preukázané, že poskytol žalovanému plnenie z nájomnej zmluvy úhradami nájomného. Z týchto dôvodov považoval odôvodnenie rozhodnutí súdov nižšieho stupňa za nedostatočné a nepresvedčivé, ktorým postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Žalovaný považoval skutočnosti uvádzané žalobcom v dovolaní za nedôvodné, nezakladajúce sa na pravde, preto navrhol dovolanie zamietnuť.“

Svoje rozhodnutie odôvodnil najvyšší súd takto:

«Najvyšší súd... ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) za splnenia podmienky vyplývajúcej z § 241 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd, odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon podľa § 238 ods. 3 O. s. p., je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť, zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p.

Dovoláním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok, ale rozsudok odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcej časti, vo výroku ktorého' súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor,

od ktorého by sa odvolací súd mohol odchyliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd... k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa ustanovenia § 238 O. s. p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesné nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. žalobca nenamietal a ich existenciu po preskúmaní spisu nezistil ani dovolací súd.

Vychádzajúc z obsahu dovolania a v ňom vytýkaných nedostatkov, dovolací súd sa osobitne zameral na skúmanie otázky, či postupom alebo rozhodnutím odvolacieho súdu bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať pre súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie jeho procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne závažnými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Takáto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov, aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Z hľadiska posúdenia existencie procesnej vady podľa § 237 písm. f/ O. s. p. ako dôvodu zakladajúceho prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (v danej veci proti potvrdzujúcemu rozsudku) nie je pritom významný subjektívny názor dovolateľa, že v konaní k takejto procesnej vade došlo, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne takouto vadou postihnuté, t. j. že nastali skutočnosti v dôsledku, ktorých vada vznikla (prejavila sa) resp. nebola odstránená v postupe – rozhodnutí odvolacieho súdu.

Žalobca namietal, že konanie je postihnuté vadou tejto povahy z dôvodu absencie dostatočného a presvedčivého odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa v dôsledku nezaoberania sa jeho námietkami prezentovanými pred súdom prvého stupňa ako aj v podanom odvolaní.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď

v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III, rozsudok Higginsova a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-1). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (pozri uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03).

Ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke.

V prejednávanej veci sa odvolací súd stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu, rozhodnutie súdu prvého stupňa považoval za vecne správne. V celom rozsahu sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, a preto sa v dôvodoch svojho rozhodnutia obmedzil na konštatovanie správnosti postupu prvostupňového súdu pri skúmaní splnenia podmienok pre započítanie pohľadávky žalovaného voči pohľadávke žalobcu (uplatňovanej titulom bezdôvodného obohatenia) a na zdôraznenie správnosti skutkových a právnych záverov zdôraznil, ktoré skutočnosti boli v konaní preukázané a na základe ktorých je správny záver o splnení podmienok započítania v zmysle ustanovenia § 580 Občianskeho zákonníka. Vysporiadal sa aj s odvolacími námietkami žalobcu, ktoré vyhodnotil za neopodstatnené..

Zo spisu pritom vyplýva, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol stanoviská procesných strán a ich argumentáciu, rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vychádzal, citoval právne predpisy, ktoré na zistený skutkový stav aplikoval a z ktorých vyvodil aj právny záver o dôvodnosti kompenzačnej námietky a neopodstatnenosti právneho posúdenia veci prezentovaným žalobcom, ktorým sa dovolací súd z hľadiska jeho vecnej

správnosti ani zaoberať nemohol. Teda odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, podrobne a jasne objasňujúce (§ 157 ods. 2 O. s. p.) skutkový a právny základ rozhodnutia a tým aj odvolacieho súdu v uvedenom rozsahu, nie je nepreskúmateľné a plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (pozri. III. ÚS 115/2003). Preto týmto postupom súdu prvého stupňa ako ani odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti účastníkom konania konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Napriek žalobcom vyvodzovanej prípustnosti dovolania z vady konania spočívajúcej v odňatí mu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) nepreskúmateľným odôvodnením rozhodnutí súdov nižších stupňov, porovnaním obsahu odvolania a dovolania možno konštatovať zhodu odvolacích a dovolacích námietok vo vzťahu (výlučne) k právnemu posúdeniu vecí súdmi nižších stupňov, nestotožniacich sa s ním (v priebehu celého konania) prezentovanými právnymi názormi.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval) dovolateľom vytykané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (v prejednávanej veci: o taký prípad nešlo). Nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov teda nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením vecí súd účastníkom konania neznemožňuje realizáciu ich procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.

zn: 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a pod.). Pre úplnosť treba uviesť, že ani tzv. iné vady konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) prípustnosť dovolania nezakladajú. Teda pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania (daný prípad) nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť preskúmaniu po vecnej a právnej stránke.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd... dospel k záveru, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p., preto dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.»

19. Podľa názoru ústavného súdu takto koncipované uznesenie najvyššieho súdu je určité a zrozumiteľné, bez vnútorných rozporov a zaujíma stanovisko k podstate dôvodov uvedených v dovolaní. Podľa názoru ústavného súdu takého rozhodnutie nie je neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto nie je z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, čo by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04) sťažovateľa. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

20. Ústavný súd pri preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd sa primerane vysporiadal s argumentáciou sťažovateľa, správne ustálil skutkový stav veci a relevantné zákonné ustanovenia aplikoval spôsobom, ktorý neodporuje ich zneniu, účelu ani označeným článkom ústavy. Nezistil žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné toto rozhodnutie označiť za nezlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou ustanovenými princípmi súdneho rozhodovania (čl. 144 ods. 1 ústavy).

21. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03), pričom v konkrétnych okolnostiach danej veci sa tak podľa názoru ústavného súdu nestalo.

22. Z uvedeného dôvodu podľa názoru ústavného súdu nejestvuje ani príčinná súvislosť medzi označenými právami sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľom označených práv. Skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje s právnym názorom najvyššieho súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia.

23. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

24. Ústavný súd sa v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zaoberal aj tvrdením sťažovateľa o porušení označených práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co/323/2012 z 31. januára 2013.

25. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

26. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na spravodlivé súdne konanie stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

27. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

28. Pretože namietané rozhodnutia krajského súdu nevykazujú znaky svojvôle a sú dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

29. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

30. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti ako zjavne neopodstatnenú.

31. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľa ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jeho ostatnými návrhmi, t. j. návrhom na zrušenie rozsudku krajského súdu z 31. januára 2013 a priznaním mu náhrady trov konania (bod 5).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2014